[2021] 6 SCR 1137

നിരാകരണപത്രം

(Disclaimer)

പ്രാദേശികഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

[2021] 6 SCR 1137

വിപൻ കുമാർ ധീർ

v.

പഞ്ചാബ് സംസ്ഥാനം മുതൽപേർ

(2021 ലെ ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 1161 – 1162)

2021 ഒക്ടോബർ 04

[ചീഫ് ജസ്റ്റിസ് എൻ. വി. രമണ, ജസ്റ്റിസ് സൂര്യ കാന്ത്, ജസ്റ്റിസ് ഹിമ കോഹ്ലി]

ജാമ്യം – സ്ത്രീധന മരണം ആരോപിക്കപ്പെടുന്നു – മരണപ്പെട്ടയാളുടെ ഭർതൃ മാതാവ്, രണ്ടാം എതുകക്ഷി-പ്രതിക്ക് മേൽ 120 ബി വകുപ്പിനൊപ്പം 302, 304 ബി കൂടി ചേർത്ത് കൊണ്ട് കേസെടുത്തു – മുൻകൂർ ജാമ്യം അനുവദിച്ചു – വിധിച്ചു : കേസിൽ ആരോപിക്കപ്പെട്ട കുറ്റകൃത്യം ഹീനമാണ് – പ്രതി അന്വേഷണവുമായി സഹകരിച്ചുവെന്ന വസ്തുത ഹൈക്കോടതിയെ സ്വാധീനിച്ചു – എന്നിരുന്നാലും, പ്രഖ്യാപിത കുറ്റവാളിയായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടതിന് ശേഷം രണ്ട് വർഷത്തിലേറെയായി അവർ ഒളിവിൽ തുടർന്നതിനാൽ ഇത് രേഖയ്ക്ക് വിരുദ്ധമാണ് – ഹൈക്കോടതിയിൽ നിന്ന് ഇടക്കാല ജാമ്യം നേടിയതിനുശേഷം മാത്രമാണ് അവർ അന്വേഷണവുമായി സഹകരിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചത് – കൂടാതെ, കൂട്ടുപ്രതിയായ അവളുടെ ഇളയ മകനുമായി (മരണപ്പെട്ടയാളുടെ ഭർതൃ സഹോദരൻ) ഹൈക്കോടതി സ്വീകരിച്ച തുല്യതയുടെ കാരണം ന്യായരഹിതമാണ് – അവർക്കും ഇളയ മകനുമെതിരായ എഫ്ഐആറിലെ ആരോപണങ്ങൾ സാരപരമായി വ്യത്യസ്തമാണ് –അപവദിത ഉത്തരവ് റദ്ദാക്കി – പീനൽ നിയമം, 1860 – 120 ബി വകുപ്പിനൊപ്പം 302, 304 ബി വകുപ്പുകൾ .

ജാമ്യം – അനുവദിച്ചത് റദ്ധാക്കൽ – വ്യത്യാസം – ചർച്ച ചെയ്തു.

അപ്പീലുകൾ തീർപ്പാക്കിക്കൊണ്ട് കോടതി വിധിച്ചു:

1. ജാമ്യം റദ്ദാക്കൽ നടപടിയെ ജാമ്യം അനുവദിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടിക്രമങ്ങളുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ വ്യത്യസ്തമായ ഒരു അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് പരിഗണിക്കേണ്ടത്. ജാമ്യം റദ്ദാക്കുന്നതിന് 'വ്യക്തവും അതിശക്തമായതുമായ കാരണങ്ങൾ' ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണ്. സാമ്പ്രദായികമായി, ജാമ്യം റദ്ദാക്കേണ്ടത് മുഖ്യാവശ്യമായി വരാവുന്ന ജാമ്യം അനുവദിച്ചതിനുശേഷം ഉണ്ടാകാവുന്നതും ന്യായമായ വിചാരണയ്ക്ക് അനുയോജ്യമല്ലാത്തതുമായ സാഹചര്യങ്ങൾ ഉടലെടുത്തേക്കാം. അനുവദിക്കുന്നതിനുള്ള ഉത്തരവ് നിയമപരമായി അംഗീകരിക്കാനാവാത്ത വിധം കോടതി അപ്രസക്തമായ ഘടകങ്ങൾ പരിഗണിക്കുകയോ രേഖയിൽ ലഭ്യമായ, പ്രസക്തമായ

കാര്യങ്ങൾ അവഗണിക്കുകയോ ചെയ്താൽ ജാമ്യം റദ്ദാക്കാം. കുറ്റകൃത്യത്തിന്റെ ഗൗരവം, പ്രതിയുടെ പെരുമാറ്റം, അന്വേഷണം പരിധിയിലായിരിക്കുമ്പോൾ കോടതിയുടെ അനാവശ്യമായ ഇടപെടലിന്റെ സാമൂഹിക ആഘാതം എന്നിവയും നീതിയുടെ ലംഘനം തടയുന്നതിനും ക്രിമിനൽ നീതിന്യായ വ്യവസ്ഥയുടെ ഭരണം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഒരു മേൽക്കോടതിക്ക് ജാമ്യ ഉത്തരവിൽ ഇടപെടാൻ കഴിയുന്ന ചില സാഹചര്യങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ജാമ്യം നൽകുമ്പോൾ, പ്രത്യേകിച്ച് അസാധാരണ സ്വഭാവമുള്ള മുൻകൂർ ജാമ്യം, പ്രതി, പ്രോസിക്യൂഷൻ സാക്ഷികളെ സ്വാധീനിക്കാനും, മരിച്ചയാളുടെ കുടുംബാംഗങ്ങളെ ഭീഷണിപ്പെടുത്താനും, നീതിയിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാനും, ന്യായമായ അന്വേഷണത്തിൽ മറ്റ് തടസ്സങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാനും ഉള്ള സാധ്യത അവഗണിക്കരുത്. ഓരോ കേസിനും അതിന്റേതായ സവിശേഷമായ വസ്തുതാപരമായ സാഹചര്യമുണ്ട്, അത് റദ്ദാക്കൽ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ജാമ്യത്തിന്റെ വിഷയങ്ങളിൽ തീർപ്പുകൽപ്പിക്കുന്നതിന് പ്രധാനമാണ്. ഈ കേസിൽ ആരോപിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന കുറ്റകൃത്യം ഹീനമാണ്. നിലവിലുള്ള കേസിൽ, പ്രതി അന്വേഷണവുമായി 'സഹകരിച്ചിരുന്നു' എന്ന വസ്തുതയാണ് ഹൈക്കോടതിയെ പ്രധാനമായും സ്വാധീനിച്ചതെന്ന് തോന്നുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, ഇത് രേഖയ്ക്ക് വിരുദ്ധമാണ്, കാരണം 23.04.2018 ന് പ്രഖ്യാപിത കുറ്റവാളിയായി പ്രഖ്യാപിച്ചതിന് ശേഷം പ്രതി രണ്ട് വർഷത്തിലേറെ ഒളിവിൽ തുടർന്നു. ഹൈക്കോടതിയിൽ നിന്ന് ഇടക്കാല ജാമ്യം നേടിയതിനുശേഷം മാത്രമാണ് അവർ അന്വേഷണവുമായി സഹകരിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചത്. രണ്ടാം ഘട്ട ജാമ്യാപേക്ഷയിൽ ഹൈക്കോടതിയിൽ നിന്ന് അറസ്റ്റിൽ നിന്ന് സംരക്ഷണം ലഭിക്കുന്നതുവരെ അവർ അന്വേഷണ ഏജൻസിയിൽ നിന്നും മജിസ്ട്രേറ്റ് കോടതിയിൽ നിന്നും ഒളിവിൽ തുടർന്നു. കൂട്ടുപ്രതിയായ അവരുടെ ഇളയ മകന് (മരണപ്പെട്ടയാളുടെ ഭർതൃ സഹോദരൻ) തുല്യമായ പരിഗണന നൽകിക്കൊണ്ടുള്ള ഹൈക്കോടതിയുടെ തീരുമാനത്തിന് അടിസ്ഥാനമില്ല. പ്രതിയായ ഭർതൃമാതാവിനും അവരുടെ ഇളയ മകനുമെതിരായ എഫ്ഐആറിലെ ആരോപണങ്ങൾ വ്യത്യസ്തമാണ്.

കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കെതിരെയുള്ള ചില ആരോപണങ്ങൾ പൊതുവായതാണെന്നതിൽ സംശയമില്ല, എന്നാൽ ആരോപിക്കപ്പെട്ട കുറ്റകൃത്യത്തിൽ പ്രതി ഒരു പ്രധാന പങ്ക് വഹിച്ചതായി ആരോപിക്കുന്ന മറ്റ് പ്രത്യേക ആരോപണങ്ങളുണ്ട്. ഹൈക്കോടതി പ്രതിക്ക് അനുകൂലമായി തുല്യതയുടെ ആനുകൂല്യം തെറ്റായി നൽകി. ഹൈക്കോടതിയുടെ അപവദിത ഉത്തരവ് റദ്ദാക്കിയിരിക്കുന്നു. വിചാരണ കോടതിയിൽ കീഴടങ്ങാൻ പ്രതിയോട് നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. [ഖണ്ഡികകൾ 9–12, 14, 16][1141–ബി –സി ; 1142–എ –ഡി , ഇ –എഫ് , ജി –എച് ; 1143–എ , ബി , എഫ്]

[2021] 6 SCR 1137

ദൗലത്ത് രാം മുതൽപേർ vs. ഹരിയാന സംസ്ഥാനം ***(1995) 1*** **എസ് സിസി 349 : [1994] 6 സപ്ലിമെന്റ് എസ് സി ആർ 69;** എക്സ് vs. സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് ടെലിഗാന **(2018) 16 എസ് സിസി 511 : [2018] 4 എസ് സി ആർ 466 – ആശ്രയിച്ചത്.**

കേസ് ലോ റഫറൻസ്

[1994] 6 സപ്ലിമെന്റ് എസ് സി ആർ 69	**ആശ്രയിച്ചു**	**ഖണ്ഡിക 9**
[2018] 4 എസ് സി ആർ 466	**ആശ്രയിച്ചു**	**ഖണ്ഡിക 9**

ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ അധികാരപരിധി : ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ 2021 ലെ നമ്പർ 1161-1162.

RM-M-22197-2020 (O&M) ഉം CRM-M-23495-2020 (O&M) യിലെ ചണ്ഡീഗഢിലെ പഞ്ചാബ്, ഹരിയാന ഹൈക്കോടതിയുടെ 28.01.2021 തീയതിയിലെ വിധിയിൽ നിന്നും ഉത്തരവിൽ നിന്നും.

രാകേഷ് കെ. ഖന്ന, സീനിയർ അഡ്വ., എസ്. എസ്. നെഹ്റ, അരുൺ ഡാഗർ, വിക്രാന്ത് നെഹ്റ, ആർ. കെ. ഗുപ്ത, എച്ച്. എസ്. സച്ച്ദേവ, രാജേന്ദ്ര വർമ്മ, എന്നീ അഭിഭാഷകർ അപ്പീൽവാദിക്ക് വേണ്ടി.

സുനിൽ ഛദ്ദ, സീനിയർ അഡ്വ., ശ്രീമതി ജസ്പ്രീത് ഗോഗിയ, ശ്രീമതി മന്ദാകിനി സിംഗ്, കരൺവീർ ഗോഗിയ, ശ്രീമതി ശിവാംഗി സിംഗാൾ, ശ്രീമതി അഷിമ മണ്ഡല, അക്ഷയ് ഛദ്ദ, ആനന്ദ് ദിലീപ് ലാൻഡ്ഗെ, എന്നീ അഭിഭാഷകർ എതുകക്ഷികൾക്ക് വേണ്ടി.

കോടതിയുടെ വിധി പ്രസ്താവിച്ചത്

ജസ്റ്റിസ് സൂര്യ കാന്ത്.

1. അനുമതി നൽകി.

2. ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാ നിയമത്തിലെ (ചുരുക്കത്തിൽ IPC) 120 ബി വകുപ്പുകൾക്കൊപ്പം 302, 304 ബി വകുപ്പുകൾ കൂടി പ്രകാരം കുറ്റം ആരോപിക്കപ്പെട്ട മരണപ്പെട്ടയാളുടെ ഭർത്തൃമാതാവായ രണ്ടാം എതുകക്ഷിക്ക് (ഇനി മുതൽ എതുകക്ഷി-പ്രതി) മുൻകൂർ ജാമ്യം അനുവദിച്ച് കൊണ്ട് പഞ്ചാബ്-ഹരിയാന ഹൈക്കോടതി 28.01.2021 തീയതി പുറപ്പെടുവിച്ച ഒരു ഉത്തരവിനെയാണ് ചോദ്യം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

3. മരിച്ചയാളുടെ പിതാവായ അപ്പീൽവാദി (ഇനി 'പരാതിക്കാരൻ') 2017 ഒക്ടോബർ 2-ന് 7 പ്രതികൾക്കെതിരെ ഒരു എഫ്.ഐ.ആർ ഫയൽ ചെയ്യ എന്നതാണ് പ്രോസിക്യൂഷൻറെ ചുരുക്കത്തിലുള്ള വിവരണം. ഈ പ്രതികളിൽ 4 പേർ മരിച്ചയാളുടെ ഭർത്തൃവീട്ടിലെ അംഗങ്ങളാണ്,

അതിൽ എതിർകക്ഷി-പ്രതിയും ഉൾപ്പെടുന്നു. പരാതിക്കാരൻ്റെ മകൾക്ക് 28-07-2017-ന് എതിർകക്ഷി-പ്രതിയുടെ മകനുമായി വിവാഹം നടന്നു. താമസിയാതെ, സ്ത്രീധനത്തിൻ്റെ പേരിൽ പ്രതികളായ കുടുംബാംഗങ്ങൾ മകളെ ശാരീരികമായി ഉപദ്രവിക്കാനും പീഡിപ്പിക്കാനും തുടങ്ങി. 02-10-2017 ന് സംശയാസ്പദമായ സാഹചര്യത്തിൽ മകൾ അസ്വാഭാവികമായി മരിച്ചു. എതിർകക്ഷി-പ്രതിക്കെതിരെ വ്യക്തമായ ആരോപണങ്ങളുണ്ട്. കഠിനമായ വീട്ടുവേലകളിൽ നിന്ന് മുക്തയാകാൻ മകളെ അനുവദിക്കാതെ അവരെ ചൂഷണം ചെയ്തുവെന്ന് ആരോപിക്കപ്പെടുന്നു. മകൾ ഒരു സർക്കാർ കോളേജിൽ മുഴുവൻ സമയ ലക്ചററായി ജോലി ചെയ്യുമ്പോഴായിരുന്നു ഇത്. സ്ത്രീധനം നൽകാത്തതുകൊണ്ട് അപമാനത്തിൻ്റെയും ഉപദ്രവത്തിൻ്റെയും ദുഷിച്ച ചക്രം മകൾക്ക് നേരിടേണ്ടിവന്നു എന്നും ആരോപിക്കപ്പെടുന്നു. 30-09-2017-ന് മകൾ പരാതിക്കാരനെ വിളിച്ച്, സ്ത്രീധനം നൽകാത്തതുകൊണ്ട് തന്നെ വീണ്ടും ശാരീരികമായി പീഡിപ്പിച്ചെന്ന് അറിയിച്ചു. അടുത്ത ദിവസം തന്നെ ഭർത്തുവീട്ടിലെത്തി ഈ പ്രശ്നം രമ്യമായി പരിഹരിക്കാമെന്ന് പരാതിക്കാരൻ ഉറപ്പുനൽകി. എന്നാൽ, ഈ ഉറപ്പ് ഫലവത്തായില്ല, കാരണം പ്രതികൾ 01.10.2017-ന് മകൾക്ക് രഹസ്യമായി വിഷം നൽകിയതായി ആരോപിക്കപ്പെടുന്നു, ഇത് അടുത്ത ദിവസം രാവിലെ അവളുടെ ദാരുണമായ മരണത്തിന് കാരണമായി. ഇൻവെസ്റ്റിഗേഷൻ ഏജൻസി ശേഖരിച്ച മെഡിക്കൽ തെളിവുകൾ വിഷം നൽകിയെന്ന വസ്തുതയെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നു എന്നത് ശ്രദ്ധേയമാണ്.

4. എഫ്ഐആർ ബോധിപ്പിച്ചയുടനെ, എതിർകക്ഷി-പ്രതി സെഷൻസ് കോടതിയിൽ മുൻകൂർ ജാമ്യാപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചു, അത് 21.12.2017-ന് നിരസിക്കപ്പെട്ടു. അതുപ്രകാരം പ്രതിഭാഗം സമാനമായ നിവൃത്തിക്കായി ഹൈക്കോടതിയെ സമീപിച്ചു, എന്നാൽ 08.03.2018-ന് ഹർജി പിൻവലിച്ചതിനാൽ തള്ളപ്പെട്ടു. അതേസമയം, നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അന്വേഷണവുമായി സഹകരിക്കാത്തതിനാൽ, ബന്ധപ്പെട്ട പോലീസ് സ്റ്റേഷനിലെ എസ്എച്ച്ഒ ജൂഡീഷ്യൽ മജിസ്ട്രേറ്റിൽ നിന്ന് എതിർകക്ഷി-പ്രതിക്കെതിരെ അറസ്റ്റ് വാറണ്ടിന് അപേക്ഷിക്കുകയും അറസ്റ്റ് വാറണ്ട് പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നിരുന്നാലും, എതുകക്ഷി-പ്രതി ഒളിവിലായിരുന്നതിനാൽ അറസ്റ്റ് വാറണ്ട് നടപ്പിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല, അതിനാൽ 23.04.2018 ന് ക്രിമിനൽ നടപടിക്രമ നിയമത്തിലെ (ചുരുക്കത്തിൽ, "CrPC") 82 ആം വകുപ്പ് പ്രകാരം അവരെ ഒളിവിൽ പോയതായി പ്രഖ്യാപിച്ചു.

5. ഈ കോടതി 22.10.2019-ന് അവരുടെ ഇളയ മകൻ ദക്ഷ് ആദ്യയ്ക്ക് (മരണപ്പെട്ടയാളുടെ ഭർതൃസഹോദരൻ) മുൻകൂർ ജാമ്യം അനുവദിക്കുന്നത് വരെ എതിർകക്ഷി-പ്രതി അറസ്റ്റിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറുന്നത് തുടർന്നു. തുടർന്ന്, ഈ സംഭവത്തിൻ്റെ ആനുകൂല്യം ഉപയോഗപ്പെടുത്തി, സാഹചര്യത്തിൽ വന്ന മാറ്റമായി ഇത് അവതരിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, അവരെ 'പ്രഖ്യാപിത കുറ്റവാളി'യായി

പ്രഖ്യാപിച്ച ഉത്തരവ് റദ്ദാക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടും കൂടാതെ മുൻകൂർ ജാമ്യത്തിന്റെ നിവൃത്തി തേടിയും പ്രതി-എതുകക്ഷി ഹൈക്കോടതിയിൽ രണ്ട് ഹർജികൾ ബോധിപ്പിച്ചു.

6. മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച നടപടികൾ തീർപ്പാക്കാത്ത സമയത്ത്, ഹൈക്കോടതി പ്രതിക്ക് 03.12.2020-ന് ഇടക്കാല ജാമ്യം അനുവദിച്ചുവെന്നും അതനുസരിച്ച്, 07.12.2020-ന് അവർ അന്വേഷണത്തിൽ ചേർന്നുവെന്നും വ്യക്തമായി ശ്രദ്ധിക്കുന്നു. തുടർന്ന്, അപവദിത ഉത്തരവ് പ്രകാരം, ഹൈക്കോടതി രണ്ട് ഹർജികളും അനുവദിക്കുകയും ഒളിവിൽ കഴിയുന്ന പ്രതിയായി പ്രഖ്യാപിച്ച ഉത്തരവ് റദ്ദാക്കുകയും അവർക്ക് മുൻകൂർ ജാമ്യം അനുവദിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ ഇളവുകൾ പ്രധാനമായും രണ്ട് കാരണങ്ങളാൽ അനുവദിച്ചു - ഒന്നാമതായി പ്രതി അന്വേഷണത്തിൽ പങ്കുചേരുകയും വിചാരണ നടപടികളുടെ ഓരോ തീയതിയിലും ഹാജരാകാൻ ഏറ്റെടുക്കുകയും ചെയ്തു; രണ്ടാമതായി ഈ കോടതി മുൻകൂർ ജാമ്യം നൽകിയ കൂട്ടുപ്രതി ദക്ഷ് ആദ്യയോടൊപ്പം തുല്യത തേടാൻ അവർക്ക് അവകാശമുണ്ടായിരുന്നു എന്നതിനാലും.

7. മുൻകൂർ ജാമ്യം നൽകുന്ന കാര്യത്തിൽ കോടതികൾ വിവേചനാധികാരം പ്രയോഗിക്കേണ്ടതിലേക്ക് നയിക്കുന്ന സുസ്ഥാപിതമായ തത്വങ്ങൾ അവഗണിച്ചതിലൂടെ ഹൈക്കോടതി ഗുരുതരമായ നിയമ പിഴവ് വരുത്തിയെന്ന് ദുഖിതനായ പരാതിക്കാരൻ കോടതിയുടെ മുമ്പാകെ വാദിക്കുന്നു. അപ്പീൽവാദി-പരാതിക്കാരന്റെ വാദത്തെ സംസ്ഥാനത്തിന് വേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകൻ പിന്തുണച്ചിട്ടുണ്ട്.

8. കക്ഷികൾക്കുവേണ്ടി അഭിഭാഷകരെ കോടതി ദീർഘനേരം കേൾക്കുകയും രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന പ്രസക്തമായ കാര്യങ്ങൾ പരിശോധിക്കുകയും ചെയ്തു.

9. തുടക്കത്തിൽ തന്നെ, ജാമ്യം റദ്ദാക്കൽ നടപടി ജാമ്യം അനുവദിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടിക്രമങ്ങളുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ വ്യത്യസ്തമായ ഒരു അടിസ്ഥാനത്തിൽ പരിഗണിക്കണമെന്ന നിയമ തത്വം പുനഃപരിശോധിക്കുന്നത് ഫലപ്രദമായിരിക്കും. ജാമ്യം റദ്ദാക്കുന്നതിന് 'വ്യക്തവും ശക്തവുമായ കാരണങ്ങൾ' ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണ്. സമ്പ്രദായപരമായി, ജാമ്യം റദ്ദാക്കേണ്ടത് അനിവാര്യമാക്കാവുന്ന ജാമ്യം അനുവദിച്ചതിന് ശേഷം ഉണ്ടാകാവുന്നതും ന്യായമായ വിചാരണയ്ക്ക് അനുയോജ്യമല്ലാത്തതുമായ സാഹചര്യങ്ങൾ ഉടലെടുത്തേക്കാം. ***ദൗലത്ത് രാം മുതൽപേർ vs. ഹരിയാന സംസ്ഥാനം***[1] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു:

> *"ജാമ്യമില്ലാത്ത കേസിൽ പ്രാരംഭ ഘട്ടത്തിൽ ജാമ്യം നിരസിക്കുന്നതും അങ്ങനെ അനുവദിച്ച ജാമ്യം റദ്ദാക്കുന്നതും വ്യത്യസ്ത അടിസ്ഥാനത്തിൽ പരിഗണിക്കുകയും കൈകാര്യം ചെയ്യുകയും*

1 (1995) 1 SCC 349 at 4

വേണം. ഇതിനകം നൽകിയ ജാമ്യം റദ്ദാക്കാൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ഒരു ഉത്തരവിന് വളരെ വ്യക്തവും ശക്തവുമായ സാഹചര്യങ്ങൾ ആവശ്യമാണ്. പൊതുവേ പറഞ്ഞാൽ, ജാമ്യം റദ്ദാക്കുന്നതിനുള്ള കാരണങ്ങൾ, വിശാലമായി പറഞ്ഞാൽ (വിവരാത്മകമായത്, സമഗ്രമല്ല) ഇവയാണ്: ഇടപെടൽ അല്ലെങ്കിൽ നീതി നടപ്പാക്കുന്നതിൽ ഇടപെടാനുള്ള ശ്രമം അല്ലെങ്കിൽ നീതി നടപ്പാക്കുന്നതിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറുകയോ ഒഴിവാക്കുകയോ ചെയ്യാൻ ശ്രമിക്കുകയോ ചെയ്യുക അല്ലെങ്കിൽ പ്രതിക്ക് നൽകിയ ഇളവ് ഏതെങ്കിലും രീതിയിൽ ദുരുപയോഗം ചെയ്യുക. രേഖയിലുള്ള വസ്തുതകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രതി ഒളിവിൽ പോകാനുള്ള സാധ്യതയെക്കുറിച്ചുള്ളകോടതിയുടെ സംതൃപ്തി ജാമ്യം റദ്ദാക്കലിനെ ന്യായീകരിക്കുന്ന മറ്റൊരു കാരണമാണ്. ജാമ്യത്തിന്റെ ഇളവ് വിചാരണാസമയത്ത് ആസ്വദിച്ചു കൊണ്ട് പ്രതിക്ക് തന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യം നിലനിർത്താൻ അനുവദിക്കുന്നത് ന്യായമായ വിചാരണയ്ക്ക് അനുയോജ്യമല്ലാതാക്കുന്ന എന്തെങ്കിലും സാഹചര്യങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ എന്ന് പരിഗണിക്കാതെ ഒരിക്കൽ അനുവദിച്ച ജാമ്യം യാന്ത്രികമായി റദ്ദാക്കരുത്. "

അടുത്തിടെ ഈ കോടതിയിലെ മൂന്നംഗ ബെഞ്ച് **എക്സ് vs. തെലങ്കാന സംസ്ഥാനവും മറ്റൊരാളും**[2] കേസിൽ ഈ തത്വങ്ങൾ വീണ്ടും വീണ്ടും ആവർത്തിച്ചു.

10. ഉദ്ധരിച്ച തീരുമാനത്തിൽ (തീരുമാനങ്ങളിൽ) സൂചിപ്പിച്ച കാര്യങ്ങൾക്ക് പുറമേ, കോടതി അപ്രസക്തമായ ഘടകങ്ങൾ പരിഗണിക്കുകയോ ജാമ്യം നൽകുന്ന ഉത്തരവ് നിയമപരമായി അപ്രായോഗികമാക്കുന്ന ലഭ്യമായ പ്രസക്തമായ കാര്യങ്ങൾ അവഗണിക്കുകയോ ചെയ്താൽ ജാമ്യം റദ്ദാക്കാവുന്നതാണ്. കുറ്റകൃത്യത്തിന്റെ ഗൗരവം, പ്രതിയുടെ പെരുമാറ്റം, അന്വേഷണം പരിധിയിലായിരിക്കുമ്പോൾ കോടതിയുടെ അനാവശ്യമായ ഇടപെടലിന്റെ സാമൂഹിക ആഘാതം എന്നിവയും നീതിയുടെ ലംഘനം തടയുന്നതിനും ക്രിമിനൽ നീതിന്യായ വ്യവസ്ഥയുടെ ഭരണം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഒരു മേൽക്കോടതിക്ക് ജാമ്യ ഉത്തരവിൽ ഇടപെടാൻ കഴിയുന്ന ചില സാഹചര്യങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ജാമ്യം നൽകുമ്പോൾ, പ്രത്യേകിച്ച് അസാധാരണമായ മുൻകൂർ ജാമ്യം നൽകുമ്പോൾ, പ്രതി പ്രോസിക്യൂഷൻ സാക്ഷികളെ സ്വാധീനിക്കാനുള്ള സാധ്യത, മരണപ്പെട്ടയാളുടെ കുടുംബാംഗങ്ങളെ ഭീഷണിപ്പെടുത്തൽ, നീതിയിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടൽ അല്ലെങ്കിൽ ന്യായമായ അന്വേഷണത്തിൽ മറ്റ് തടസ്സങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കൽ എന്നിവ അവഗണിക്കരുതെന്ന് ഈ കോടതി ആവർത്തിച്ച് വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

11. വിശാലമായി പറഞ്ഞാൽ, ഓരോ കേസിനും അതിന്റേതായ സവിശേഷമായ വസ്തുതാപരമായ സാഹചര്യമുണ്ട്. ജാമ്യം റദ്ദാക്കൽ ഉൾപ്പെടെയുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ വിധി പ്രസ്താവിക്കുന്നതിന് അത്

2 (2018) 16 SCC 511 at 14-15

പ്രധാനമാണ്. ഈ കേസിൽ ആരോപിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന കുറ്റകൃത്യം ഹീനവും നിയമനിർമ്മാണവും നീതിന്യായ വ്യവസ്ഥയും നിരവധി ശ്രമങ്ങൾ നടത്തിയിട്ടും പരിഷ്കാരങ്ങൾക്കായി ഇപ്പോഴും വിലപിക്കുന്ന നമ്മുടെ മധ്യകാല സാമൂഹിക ഘടനയിൽ തള്ളിനിൽക്കുന്ന ഒന്നാണ്.

12. നിലവിലുള്ള കേസിൽ, എതിർകക്ഷി-പ്രതി അന്വേഷണവുമായി 'സഹകരിക്കുന്നു' എന്ന വസ്തുതയാണ് ഹൈക്കോടതിയെ പ്രധാനമായും സ്വാധീനിച്ചതെന്ന് തോന്നുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, ഇത് രേഖയ്ക്ക് വിരുദ്ധമാണ്. കാരണം, 2018.04.23-ന് പ്രഖ്യാപിത കുറ്റവാളിയായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടതിന് ശേഷം പ്രതി രണ്ട് വർഷത്തിലേറെ ഒളിവിൽ തുടർന്നു. ഹൈക്കോടതിയിൽ നിന്ന് ഇടക്കാല ജാമ്യം നേടിയതിനുശേഷം മാത്രമേ അവർ അന്വേഷണത്തിൽ പങ്കുചേരാൻ തീരുമാനിച്ചുള്ളൂ. രണ്ടാം ഘട്ട ജാമ്യ നടപടികളിൽ ഹൈക്കോടതിയിൽ നിന്ന് അറസ്റ്റിൽ നിന്ന് സംരക്ഷണം ലഭിക്കുന്നതുവരെ അവർ അന്വേഷണ ഏജൻസിയിൽ നിന്നും മജിസ്ട്രേറ്റ് കോടതിയിൽ നിന്നും ഒളിവിൽ തുടർന്നു.

13. എതിർകക്ഷി-പ്രതിയെ ഒളിവിൽ കഴിയുന്ന പ്രതിയായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതിൽ എന്തെങ്കിലും നടപടിക്രമങ്ങളിലെ ക്രമക്കേട് ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ പോലും, ഗുരുതരമായ കുറ്റകൃത്യത്തിന് മുൻകൂർ ജാമ്യം നൽകുന്നതിന് അത് ന്യായീകരിക്കാവുന്ന കാരണമാകുന്നില്ല, കേസ് ഡയറിയും മറ്റ് രേഖകളും പരിശോധിക്കുമ്പോൾ, പ്രഥമദൃഷ്ട്യാ അത് തെറ്റായതോ അമിതമായി അതിശയോക്തി കലർന്നതോ ആയ കുറ്റമാണെന്ന് ഹൈക്കോടതിക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടാൽ മാത്രമേ അത് സാധ്യമാകൂ. ഇവിടെ അങ്ങനെയല്ലാത്തതിനാൽ, എതുകക്ഷി-പ്രതിക്ക് മുൻകൂർ ജാമ്യം നൽകുന്നതിൽ ഹൈക്കോടതി തെറ്റായ ധാരണയിലെത്തി.

14. കൂട്ടുപ്രതിയായ ദക്ഷ് ആദ്യയുമായുള്ള തുല്യതയുടെ അടിസ്ഥാനം ഹൈക്കോടതി ചുമത്തിയതും ഒരുപോലെ ന്യായികരിക്കുവാൻ പറ്റാത്തതാണ്. എതുകക്ഷി-ഭർത്തുമാതാവിനും ഇളയ മകൻ ദക്ഷ് ആദ്യയയ്ക്കുമെതിരെ എഫ്ഐആറിൽ സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന ആരോപണങ്ങൾ വ്യത്യസ്തമാണ്. എല്ലാ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കുമെതിരായ ചില ആരോപണങ്ങൾ പൊതുവായതാണെന്നതിൽ സംശയമില്ല, എന്നാൽ എതുകക്ഷി-പ്രതി കുറ്റകൃത്യത്തിൽ പ്രധാന പങ്ക് വഹിച്ചതായി ആരോപിക്കുന്ന മറ്റ് പ്രത്യേക ആരോപണങ്ങളുണ്ട്. ന്യായമായ കാരണങ്ങളില്ലാതെ രണ്ട് വർഷത്തിലേറെയായി ഒളിവിൽ കഴിഞ്ഞ എതുകക്ഷി-പ്രതിയുടെ പെരുമാറ്റം അവൾക്ക് വിവേചനാധികാര നിവൃത്തി നൽകുമ്പോൾ കണക്കിലെടുക്കേണ്ടതായിരുന്നു. ഈ വസ്തുതകൾ അവരെ അവർ തുല്യത തേടുന്ന കൂട്ടുപ്രതിയെക്കാൾ തികച്ചും വ്യത്യസ്തമായ ഒരു പീഠത്തിൽ നിർത്തുന്നു. അതിനാൽ, ഹൈക്കോടതി എതുകക്ഷി-പ്രതിക്ക് അനുകൂലമായി തുല്യതയുടെ ആനുകൂല്യം തെറ്റായി നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്നാണ് കോടതിയുടെ അഭിപ്രായം. വിവാഹം കഴിഞ്ഞ് മൂന്ന് മാസത്തിനുള്ളിൽ മരണപ്പെട്ടയാൾ ദാരുണമായ ഒരു മരണത്തിന് കീഴടങ്ങി എന്നത് ഓർമ്മിക്കേണ്ടതാണ്. ഐ.പി.സി 302 അല്ലെങ്കിൽ 304B വകുപ്പുകൾ പ്രകാരം ഇത് ഒരു

കൃത്യമാണെന്ന് പറയാൻ വളരെ നേരത്തെയാണെങ്കിലും, അവളുടെ സ്വപ്നങ്ങൾ സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് ഒരു യുവജീവിതം പെട്ടെന്ന് അവസാനിച്ചു എന്നതാണ് വസ്തുത. അവളുടെ ദാമ്പത്യ വീട്ടിൽ അവൾ അസ്വാഭാവിക മരണത്തിന് കീഴടങ്ങി. എതുകക്ഷി-പ്രതി മരണപ്പെട്ടയാളുടെ ഭർതൃ മാതാവാണ്. അതിനാൽ, മരുമകളുടെ അസ്വാഭാവികവും അകാലവും ആയ മരണത്തിൽ എതുകക്ഷി-പ്രതിയുടെ പങ്ക് സ്വാതന്ത്ര്യമായി അന്വേഷിക്കാൻ അന്വേഷണ ഏജൻസിക്ക് അർഹതയുണ്ട്.

15. എതിർകക്ഷി-പ്രതിക്കുവേണ്ടി ഹാജരായ മുതിർന്ന അഭിഭാഷകൻ പറയുന്നത് ഒരുപക്ഷേ ശരിയായിരിക്കാം. അപ്പീൽവാദി-പരാതിക്കാരൻ കേസിന്റെ പരിധി വികസിപ്പിച്ച് മരിച്ചയാളുടെ ഭർത്തൃവീട്ടുകാരല്ലാത്തവരെയും ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ഒരു റിട്ടയേർഡ് ജില്ലാ അറ്റോർണി ആയതുകൊണ്ട് നിയമപരമായ കാര്യങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിന് അവഗാഹമുണ്ട്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ അപ്പീൽവാദി-പരാതിക്കാരന്റെ മൊഴി മുഴുവനും സംശയത്തോടെ കാണണം. ഈ ഘട്ടത്തിൽ ഈ വാദത്തെക്കുറിച്ച് അഭിപ്രായം പറയേണ്ടത് ആവശ്യമില്ലെന്ന് ഈ കോടതി കരുതുന്നു. എന്നാൽ, ഈ ഘട്ടത്തിൽ അന്വേഷണ ഏജൻസി മറ്റുള്ളവർ നിരപരാധികളാണെന്ന് കണ്ടെത്തിയപ്പോൾ, സംശയത്തിന്റെ സൂചി എതിർകക്ഷി-പ്രതിക്കും അവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കും നേരെ മാത്രമാണ് തിരിയുന്നത് എന്ന് മാത്രം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

16. മുകളിൽ നൽകിയിട്ടുള്ള ചർച്ചയുടെയും കാരണങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ, കേസിന്റെ മെറിറ്റിനെക്കുറിച്ച് യാതൊരു അഭിപ്രായവും പ്രകടിപ്പിക്കാതെ, 28-01-2021-ലെ ഹൈക്കോടതിയുടെ അപവദിത ഉത്തരവ് ഈ കോടതി റദ്ദാക്കുകയും എതിർകക്ഷി-പ്രതി ഒരാഴ്ചയ്ക്കുള്ളിൽ വിചാരണക്കോടതിയിൽ കീഴടങ്ങണമെന്ന് നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇവിടെ നൽകിയിട്ടുള്ള നിരീക്ഷണങ്ങൾ ഈ നടപടികൾക്ക് മാത്രമായി പരിമിതപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു എന്നും, കേസിന്റെ മെറിറ്റിനെക്കുറിച്ചുള്ള അഭിപ്രായമായി ഇത് കണക്കാക്കരുതെന്നും വ്യക്തമാക്കുന്നു. കീഴടങ്ങലിനുശേഷം, എതിർകക്ഷി-പ്രതിക്ക് ബന്ധപ്പെട്ട വിചാരണക്കോടതിയിൽ സാധാരണ ജാമ്യം തേടാൻ സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടാകുമെന്നും, അങ്ങനെയുള്ള ഏത് അപേക്ഷയും ഈ ഉത്തരവിനാൽ സ്വാധീനിക്കപ്പെടാതെ, നിയമപ്രകാരം തീരുമാനിക്കണം എന്നും ഈ കോടതി വ്യക്തമാക്കുന്നു.

അപ്പീലുകൾ മുകളിൽ പറഞ്ഞ നിബന്ധനകൾക്കനുസരിച്ച് തീർപ്പാക്കുന്നു.

ദിവ്യ പാണ്ഡെ

അപ്പീലുകൾ തീർപ്പാക്കി.